

Uppföljning av lärlingars etablering på arbetsmarknaden

Sammanfattning

Ungdomar som slutfört en gymnasial lärlingsutbildning har ofta arbete 1½ år senare. Skolverket har i samarbete med huvudmän, skolor och yrkeslärare på gymnasieskolor gjort en uppföljning av lärlingsutbildningen. Undersökningen vände sig till alla ungdomar som våren 2015 avslutat sin utbildning och genomfördes vintern 2016/17, dvs. ca 1½ år senare. Svar från 1 182 ungdomar insamlades och 86 procent av dessa hade ett arbete 1½ år senare.

Var fjärde avslutade sina lärlingsstudier med en yrkesexamen som omfattade de grundläggande kraven för högre studier. Fortsatta studier var dock ovanligt så kort tid som 1½ år efter lärlingsutbildningen. Endast 1 procent uppgav att de studerade.

Lärlingsutbildningen gav i de flesta fall arbete inom rätt bransch. Tre av fyra, som hade ett arbete, jobbade inom den bransch som de utbildat sig i.

Arbete i rätt bransch innebar ofta en starkare etablering med fasta anställningsvillkor. Bland anställda i rätt bransch uppgav 85 procent av männen och 55 procent av kvinnorna en fast anställning 1½ år efter lärlingsstudierna.

De som hade ett arbete i rätt bransch uppgav i stor omfattning att lärlingsutbildningen haft helt avgörande eller stor betydelse för att få ett arbete, 88 procent.

Av alla 1 182 lärlingsutbildade som besvarat enkäten svarade 86 procent att de skulle välja lärlingsutbildning igen om de på nytt skulle välja till gymnasiet.

En liknande undersökning gjordes 2015.¹ Resultaten från dessa studier är inte helt jämförbara med varandra, men även 2015 var resultatet att en stor del av lärlingarna, 90 procent, hade ett arbete ca 1,5 år efter avslutad gymnasieutbildning.

Syfte och motiv

Skolverket har till uppgift att stödja och utvärdera yrkesutbildning. Detta framgår bland annat i förordningen om statsbidrag för gymnasial lärlingsutbildning (2011:947). Skolverket ser gärna att huvudmännen själva följer upp sin verksamhet. I syfte att främja lokal utvärdering i egen regi har Skolverket på kort tid genomfört två utvärderingar i samarbete med anordnarna av gymnasial lärlingsutbildning. Den första genomfördes hösten 2015 av Skolverkets Lärlingscentrum. Den gjordes i samarbete med huvudmän och skolor som hade en etablerad verksamhet. Med detta avsågs en såväl regelbunden verksamhet som viss volym, minst 8

---

¹ PM – Gymnasial lärlingsutbildning leder till anställning, Skolverket 2015

avgångselever. Den andra undersökningen, som nu presenteras, insamlades vintern 2016/17. Skolverket vände sig denna gång till alla huvudmän med avgångselever våren 2015 vilket innebär att det är en totalundersökning. Båda undersökningarna hade sysselsättning 1½ år efter avslutad gymnasial lärlingsutbildning i fokus.

Population, avgränsningar och metod

Den grupp av unga vuxna som undersökts i denna utvärdering avslutade alla en gymnasial lärlingsutbildning våren 2015. Inledningsvis kontaktades alla 111 huvudmän som erhållit statsbidrag för gymnasiala lärlingar i årskurs 3 den aktuella våren. Det framkom då att den till volymen största huvudmannen, Praktiska Sverige AB, själva genomfört en snarlik undersökning². Denna huvudman uteslöts därför ur undersökningen.

Våren 2015 erhöll huvudmännen statsbidrag för 2 920 avgångselever. I de 34 skolor som ingick i huvudmannen Praktiska Sverige AB:s koncern utbildades 851 ungdomar. Den undersökta populationen i denna rapport avser därför de resterande 2 069 avgångseleverna våren 2015. Nästan alla huvudmän medverkade, 104 av 111. Dessa har engagerat sina skolor och ofta yrkeslärare att kontakta f.d. elever för att besvara enkätfrågor, mestadels via telefonintervju. Totalt har 1 182 unga vuxna deltagit i utvärderingen. Detta motsvarar en svarsfrekvens om 57 procent. För att minimera bortfallsfel har en efterstratifiering gjorts på gymnasieprogram och kön. Mer om undersökningens genomförande, population, bortfall och representativitet finns att läsa i bilaga 1 och 2.

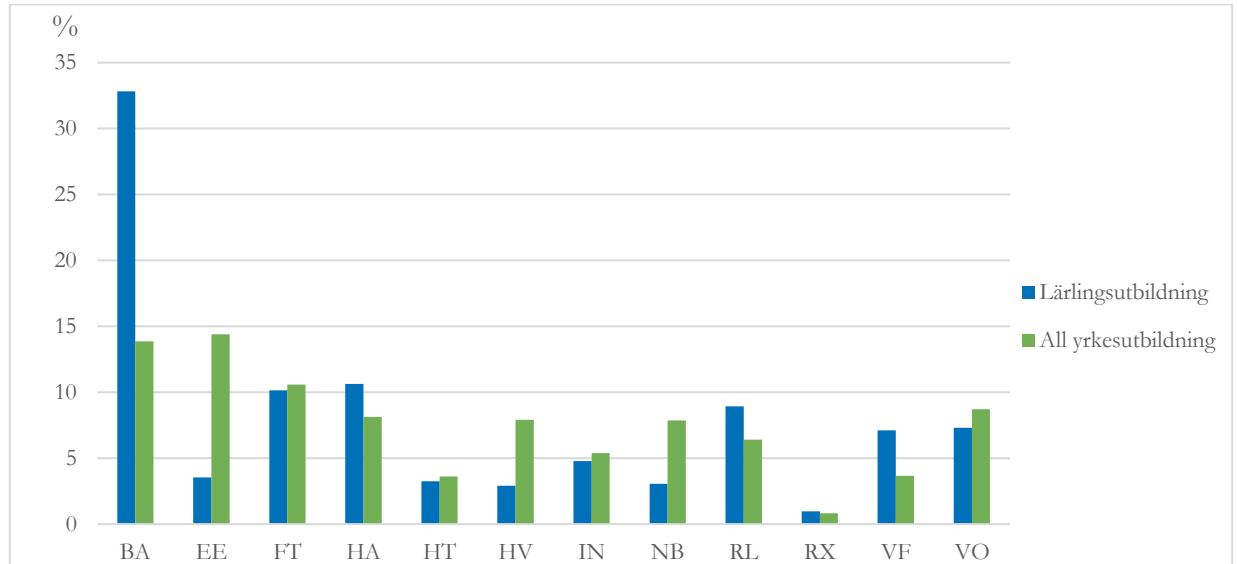
Fördelning på program

Den gymnasiala lärlingsutbildningen har sedan hösten 2008, då den nuvarande verksamheten startade som försöksverksamhet, dominerats av byggutbildning. Så var också fallet i denna undersökning. I diagram 1 framgår fördelningen på program i årskurs 3 för såväl de lärlingsutbildade i undersökningen som för all yrkesutbildning i gymnasieskolan.

---

² Praktiska Sveriges egen undersökning är inte publicerad,

Diagram 1. Fördelning på program för lärlingsutbildade i undersökningen respektive all gymnasial yrkesutbildning i årskurs 3 läsåret 2014/15³. Andel (%).

Not: RX är förkortning för Rikstrekruterande yrkesutbildningar. Utbildningarna bedrivs på 19 skolor i landet främst inom transport sektorn; flyg, sjöfart och tåg. Alla har egna, särskilda, examensmål. En av dessa 19 skolor ingick i undersökningen. En förteckning över programförkortningar och dess betydelse finns på s. XX.

Var tredje lärling (33 %) hade gått Bygg- och anläggningsprogrammet (BA). Motsvarande andel bland alla studerande på yrkesprogram var ungefär en av sju (14 %). Två andra program där andelen lärlingar var jämförelsevis stor var VVS- och fastighetsprogrammet (VF) och Handel- och administrationsprogrammet (HA). Relativt liten andel lärlingar återfanns i El- och energiprogrammet (EE), Hantverksprogrammet (HV) samt Naturbruksprogrammet (NB).

Den stora skillnaden i programsammansättning mellan lärlingsutbildning respektive all yrkesutbildning gör att endast jämförelse program för program kan göras. Detta medför också att könsfördelningen i lärlingsutbildning var en annan än i all yrkesutbildning på gymnasieskolan. I denna undersökning av lärlingsutbildade var två av tre män, 67 %. I all yrkesutbildning var 59 % män, av de studerande i årskurs 3 läsåret 2014/15.

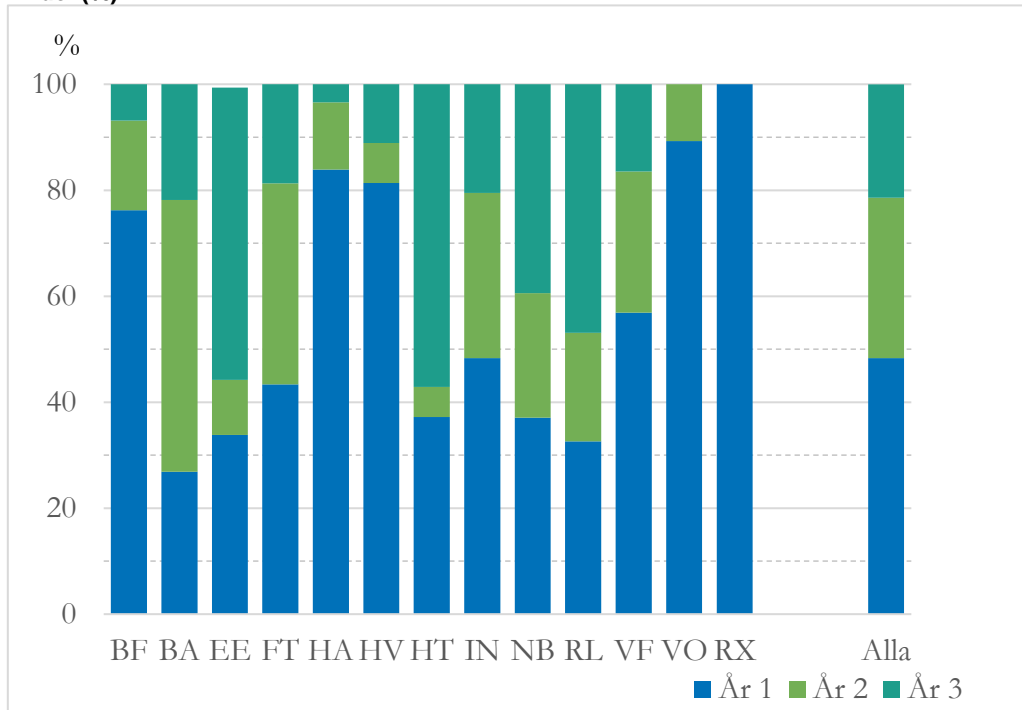
Årskurs för start av lärlingsutbildning

Den gymnasiala lärlingsutbildningen kännetecknas av att minst halva studietiden är företagsförlagd. Till en början räknades denna kvot på alla tre studieåren som en gymnasieutbildning omfattar, dvs. ungefär 50 veckor på en eller flera arbetsplatser. Detta gjorde att flertalet startade sin lärlingsutbildning redan i årskurs 1. Endast en mindre andel övergick från skolförlagd utbildning till lärlingsspåret under det andra studieåret. Sedan år 2013 beräknas kvoten för varje årskurs för sig, vilket medfört

³ Skolverkets officiella statistik gällande studerande i gymnasieskolan läsåret 2014/15, tabell 5B

att flera övergår såväl under andra som under tredje studieåret till lärlingsspåret. I diagram 2 redovisas i vilken årskurs som de färdigutbildade lärlingarna våren 2015 påbörjat sin lärlingsutbildning.

Diagram 2. Årskurs då lärlingsutbildningen påbörjades. Redovisning efter program. Andel (%).

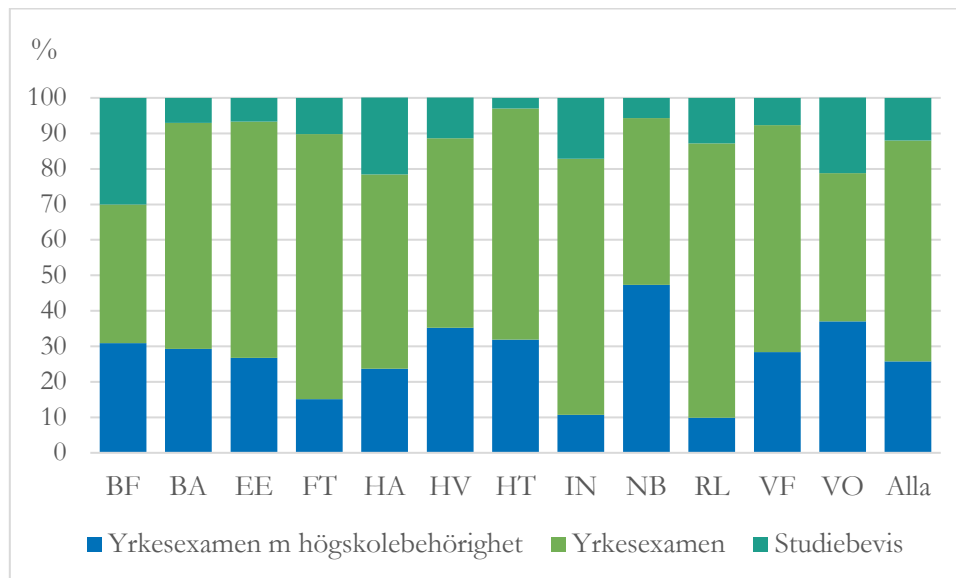
Knappt hälften av den undersökta gruppen (48 %) påbörjade lärlingsutbildning under det första studieåret. Nästan var tredje (30 %) började det andra studieåret och ungefär var femte (21 %) det tredje året. Skillnaderna är stora mellan programmen. Inom fem program påbörjade en majoritet sin lärlingsutbildning redan i årskurs 1; Riksrekryterande (RX), Vård- och omsorg (VO), Handel- och administration (HA), Hantverk (HV) samt Barn- och fritid (BF). Lägst andel med start i årskurs 1 hade studerande på Bygg- och anläggning (BA). Inom Hotell- och turism (HT) och El- och energi (EE) hade en majoritet övergått till lärlingsspåret i årskurs 3.

Majoriteten av eleverna har en yrkesexamen

En inledande fråga i undersökningen var vilken typ av avslut de f.d. eleverna hade på sin utbildning. I diagram 3 redovisas tre typer av avslut: 1 - Yrkesexamen med grundläggande behörighet för studier på universitet och högskola, 2 - Yrkesexamen (utan behörighet för högre studier) samt 3 - Studiebevis. För att få grundläggande behörighet till högskola krävs godkända betyg i engelska 6, svenska 2, svenska 3 alternativt svenska som andraspråk 2 och 3. Dessa kurser kan ingå i

utbildningen från början och om de inte gör det har eleven alltid rätt att läsa kurserna inom det individuella valet eller som utökat program. Yrkesexamen får den elev som avslutat ett yrkesprogram med betyg i alla kurser. Ett studiebevis får den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen. Till redovisningsgruppen ”Studiebevis” har också ett fåtal personer som inte besvarat frågan förts. Sju av åtta (88 %) hade fått en yrkesexamen. Endast en av åtta (12 %) fick ett studiebevis. Andelen som klarat kraven för grundläggande behörighet till högre studier var en av fyra (26 %). Det finns stora skillnader mellan programmen. Störst andel som erhållit yrkesexamen, med eller utan behörighet till högre studier, uppmättes för Hotell- och turismprogrammet, HT - 97 %.

Diagram 3: Typ av avgångsbevis från årskurs 3 våren 2015. Redovisning efter program. Andel (%).

Not: I redovisningsgruppen ”Studiebevis” ingår också ett fåtal personer med oklart avslut, ”vet ej” samt ”ej svar”. Riksrekryterande program (RX) redovisas inte fortsättningsvis p.g.a. det ringa antalet personer som ingått i undersökningen.

Lägst andel med yrkesexamen hade före detta elever på Barn- och fritidsprogrammet, BF - 70 %. Inom Naturbruk (NB), Vård- och omsorg (VO) samt Hantverk (HV) hade förhållandevis stor andel examen med behörighet för högre studier. Program med låg andel behöriga till högre studier var Restaurang- och livsmedel (RL), Industritekniska (IN) och Fordon- och transport (FT).

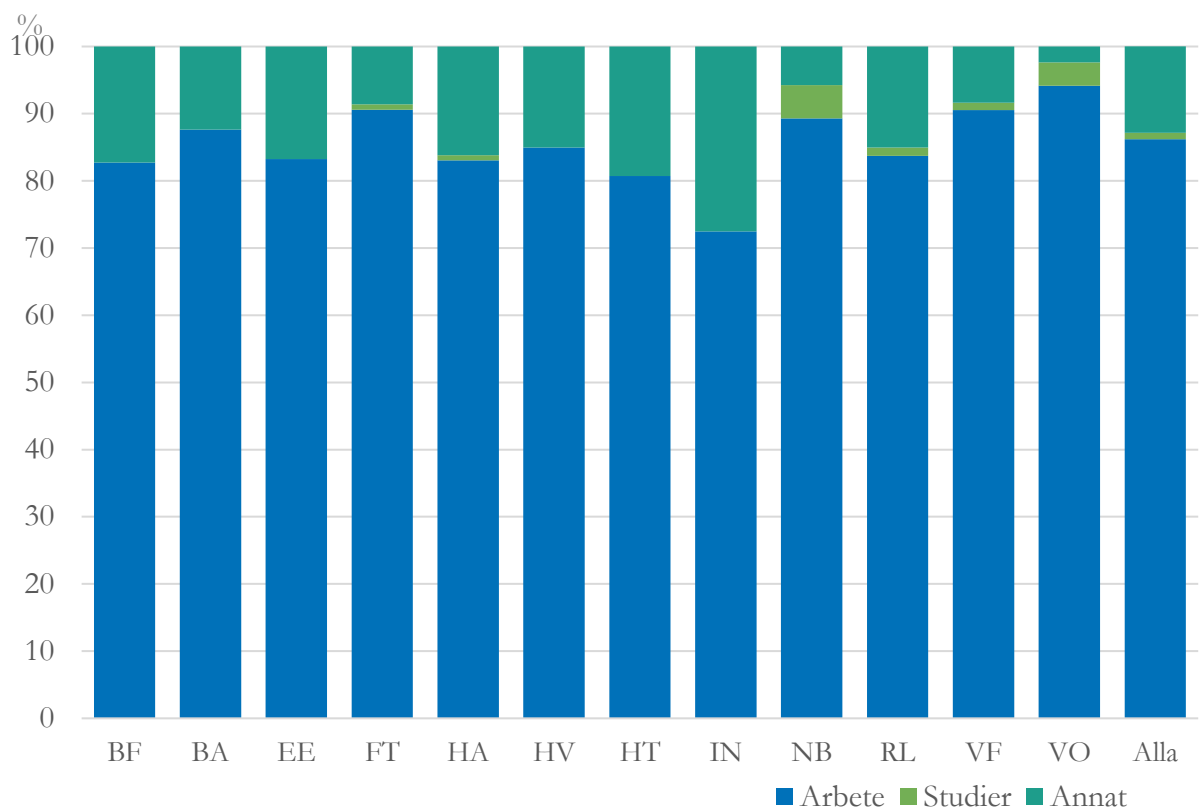
Verksamhet 1½ år efter avslutad utbildning

Undersökningens huvudsakliga syfte var att efterfråga vilken sysselsättning de unga vuxna hade 1½ år efter att de avslutat sin gymnasiala lärlingsutbildning. Av diagram 4 framgår att en stor andel, 86 %, hade ett arbete. Med detta avsågs antingen en anställning eller arbete i eget företag. Knappt 1 % studerade. En av

åtta, 13 %, gjorde ”Annat”. Flertalet av dessa hade avstått från att besvara ytterligare frågor i enkäten. Vi vet därför inte om de aktivt sökte arbete, tog ett sabbatsår, var nyblivna föräldrar, långvarigt sjuka eller trots allt bedrev studier.

De som utbildats inom Vård- och omsorgsprogrammet (VO) uppgav i mycket hög grad att de hade ett arbete, 94 %. Lägst andel i arbete uppmättes för Industritekniska programmet (IN), 72 %.

Diagram 4: Verksamhet 1½ år efter avslutad gymnasial lärlingsutbildning. Redovisning efter program. Andel (%).

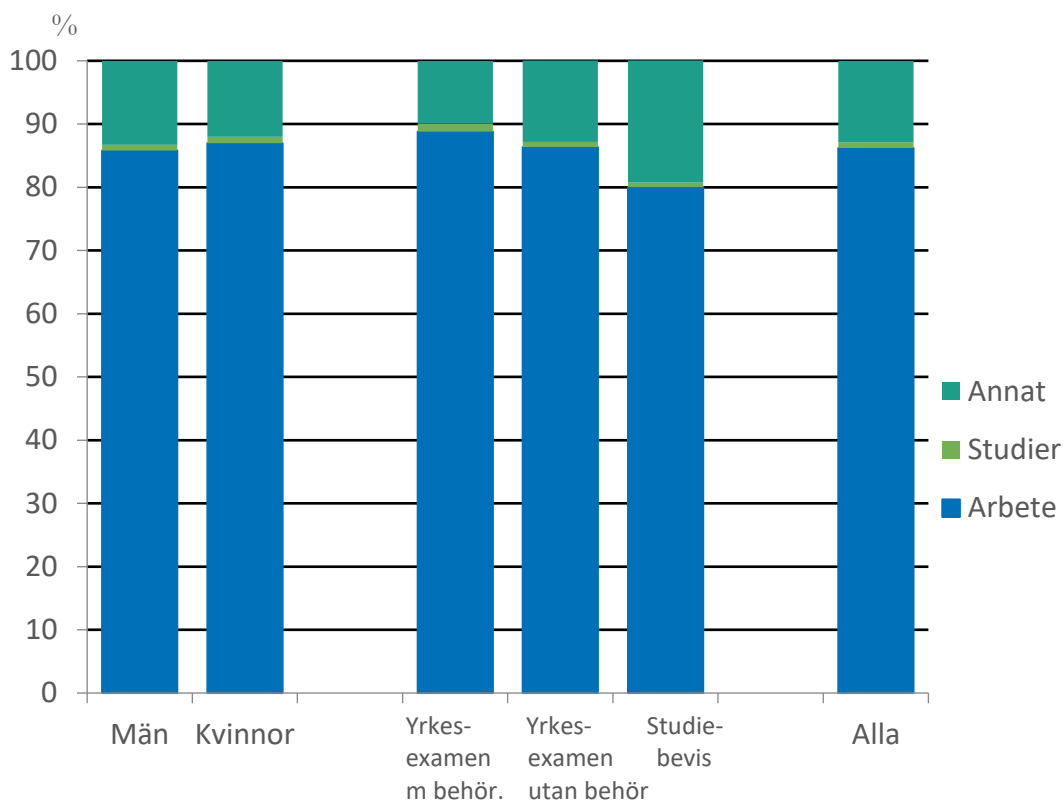

Not: Knappt 2 procentenheter uppgav att de arbetade i eget företag.

Studier en kort tid efter lärlingsutbildning var ovanligt. I stort sett var det endast före detta elever på Naturbruksprogrammet (NB) och Vård- och omsorgsprogrammet (VO) där fortsatta studier förekom. Båda dessa program hade också en relativt hög andel avgångselever där examensbeviset omfattade kraven för högre studier (se diagram 3.)

I diagram 5 framgår att de som hade en yrkesexamen med grundläggande behörighet hade arbete i något högre grad än de som hade en yrkesexamen utan grundläggande behörighet. Dessa båda grupper hade också arbete i högre grad än de som hade ett studiebevis. Kvinnor och män hade arbete i samma höga utsträckning vid undersökningstillfället.

Diagram 5: Verksamhet 1½ år efter avslutad gymnasial lärlingsutbildning. Redovisning efter kön och typ av avslut i årskurs 3. Andel (%).

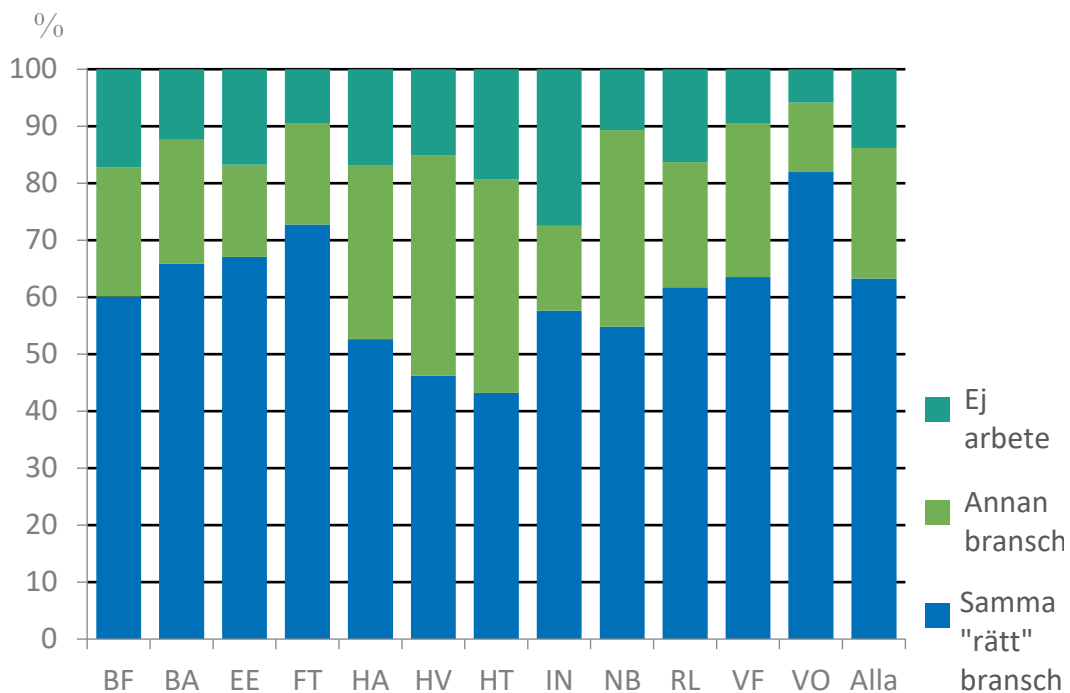

Arbete inom utbildningsområdet – rätt bransch

De som hade ett arbete fick i undersökningen följdfrågan inom vilken bransch de arbetade. Svartalalternativen var: ”I den bransch jag utbildat mig i” respektive ”I en annan bransch än den jag utbildade mig i”. Två av tre lärlingsutbildade (63 %) hade 1½ år efter studierna arbete inom rätt bransch, dvs inom samma bransch som de utbildade sig. Räknat enbart på dem som hade ett arbete, 1017 personer, var det tre av fyra (73 %) som arbetade i den bransch lärlingsutbildningen avsåg. I diagram 6 redovisas branschfrågan för alla gymnasieprogram. Två program hade en sämre samstämmighet mellan studierna och arbete i rätt bransch; Hotell- och turismprogrammet (HT) och Hantverksprogrammet (HV). Båda hade nästan lika stor andel arbetande i annan bransch som i rätt bransch. Störst överensstämmelse

mellan lärlingsstudierna och bransch hade Vård- och omsorgsprogrammet (VO), 82 %, eller sju av åtta med arbete.

Diagram 6: Arbete i samma bransch som lärlingsutbildningens innehåll, 1½ år efter avslutade studier. Redovisning efter program. Andel (%).

Arbete i rätt bransch uppgavs i lika stor omfattning av kvinnor som män. De som avslutat sina studier med yrkesexamen (med eller utan behörighet till högre studier) hade i något högre grad ett arbete som överensstämde med utbildningen.

Anställningsförhållande – typ av anställning

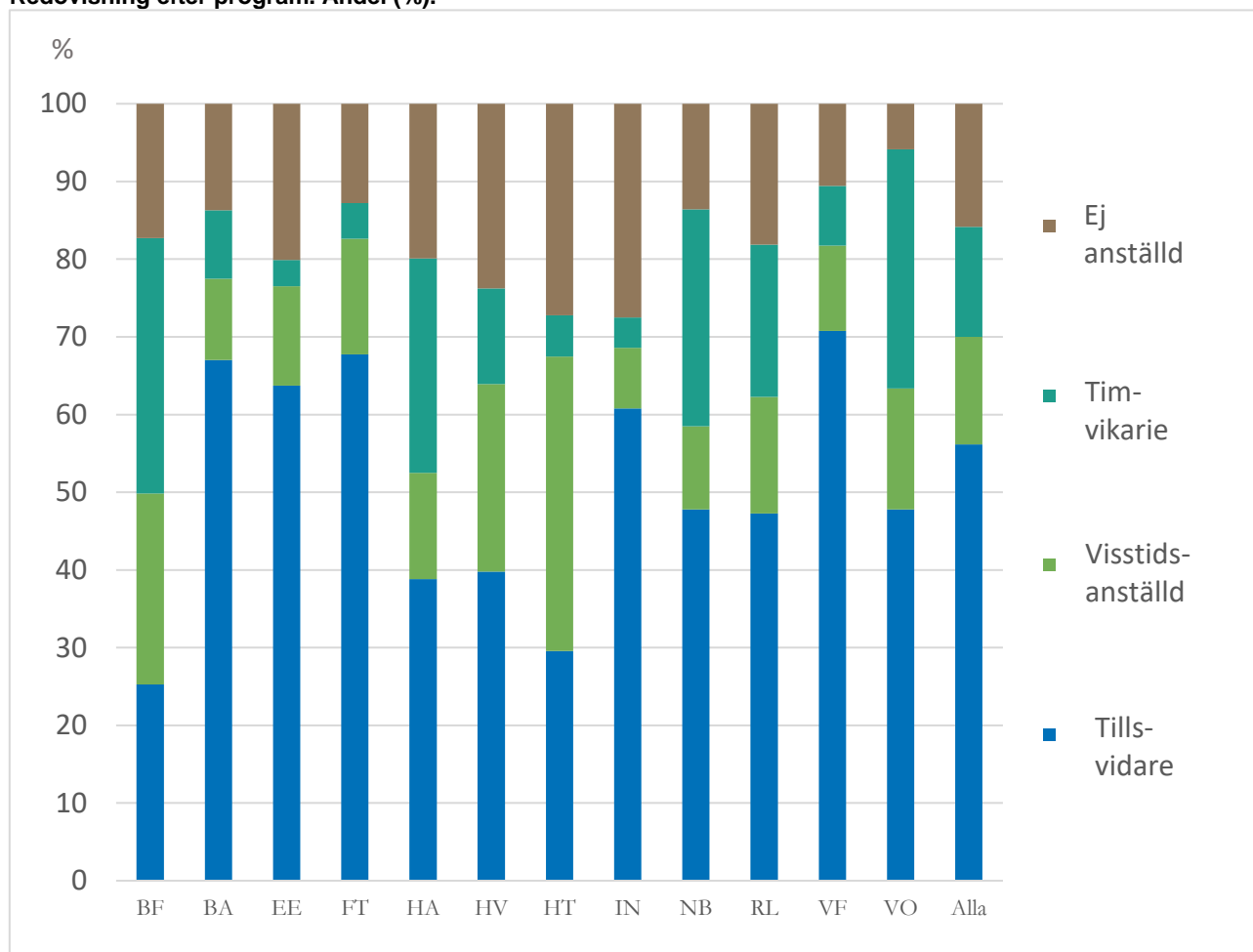
Alla som hade en anställning fick också besvara frågan om anställningsförhållande 1 ½ år efter studierna. I diagram 7 redovisas svaren program för program. Tre typer av anställningsförhållanden redovisas; tillsvidare, visstid (dvs vikarie eller liknande) samt timvikarie eller annan osäker anknytning till arbetslivet. Lärlingar som utbildats i fem program; VVS- och fastighetsprogrammet (VF), Fordon- och transportprogrammet (FT), Bygg- och anläggningsprogrammet (BA), El- och energiprogrammet (EE) samt Industritekniska programmet (IN), hade alla en stor andel med tillsvidareanställning. Liten andel med tillsvidareanställning uppgav utbildade inom Barn- och fritidsprogrammet (BF) samt Hotell- och turismprogrammet (HT).

Osäker anknytning, t.ex. timvikarie, hade framförallt unga vuxna från fyra lärlingsutbildningar; Barn- och fritidsprogrammet (BF), Handel- och

administrationsprogrammet (HA), Vård- och omsorgsprogrammet (VO) och Naturbruksprogrammet (NB).

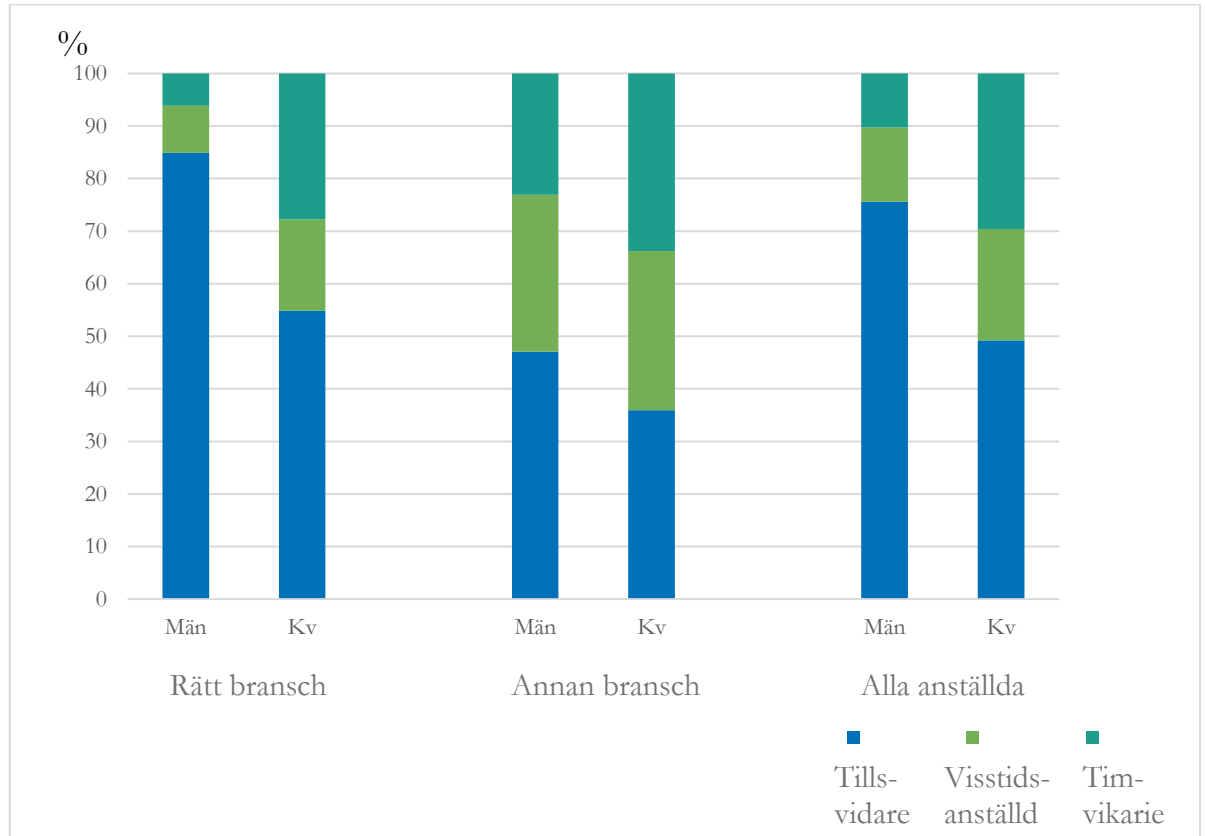
Diagram 7: Typ av anställning 1½ år efter avslutade studier. Redovisning efter program. Andel (%).

Not: Till kategorin "Timvikarie" har också andra typer av kortare anställningar förts. Egen företagare ingår i redovisningsgruppen "Ej anställd".

Det fanns också tydliga skillnader i anställningsvillkor beroende på om arbetet var inom utbildningsbranschen eller ej, rätt respektive annan bransch i förhållande till innehållet i lärlingsutbildningen. Störst andel med tillsvidareanställning hade män som arbetade i rätt bransch, 85 % av de anställda. Motsvarande andel för kvinnor var 55 %, trettio procentenheter mindre. För dem som arbetade i annan bransch var andelen med fast anställning betydligt lägre. Skillnaden mellan könen var också här till männens fördel även om differensen var mindre.

Diagram 8: Typ av anställning 1½ år efter avslutade studier redovisat efter branschanknytning och kön. Endast de med anställning ingår. Andel (%).

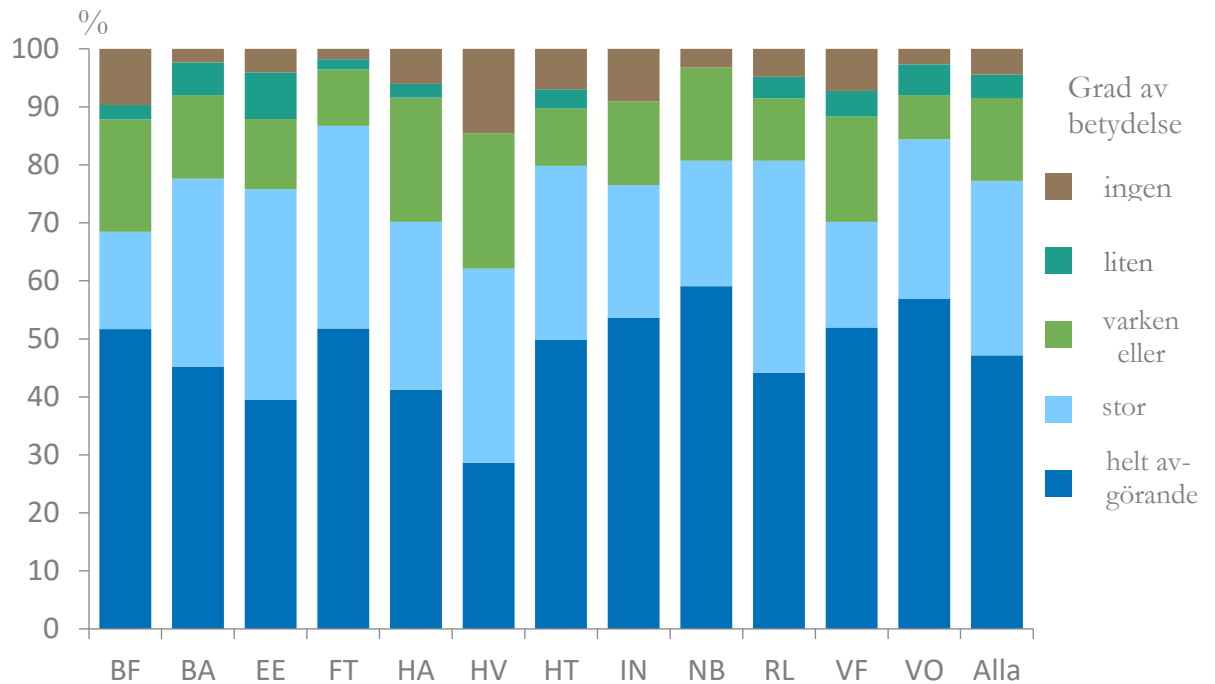

Not: I diagrammet redovisas endast de som hade en anställning, dvs. ungefär 85 procent av såväl män som kvinnor.

Lärlingsutbildningens betydelse för att få arbete

De sysselsatta ombads att bedöma i vilken utsträckning som lärlingsutbildningen hade underlättat att få ett arbete efter studierna. Svaren graderades i fem kategorier från ”Spelade ingen roll” till ”Helt avgörande”. Endast de som hade ett arbete 1½ år efter studierna besvarade frågan om betydelse. I diagram 9 framgår att tre av fyra (77 %) ansåg att lärlingsutbildningen haft helt avgörande eller stor betydelse för möjligheten att få ett arbete. De som gått programmen Fordon- och transport (FI) samt Vård- och omsorg (VO) svarade i störst omfattning att lärlingsutbildningen haft positiv betydelse. Lägst andel uppgav utbildade inom Hantverk (HV).

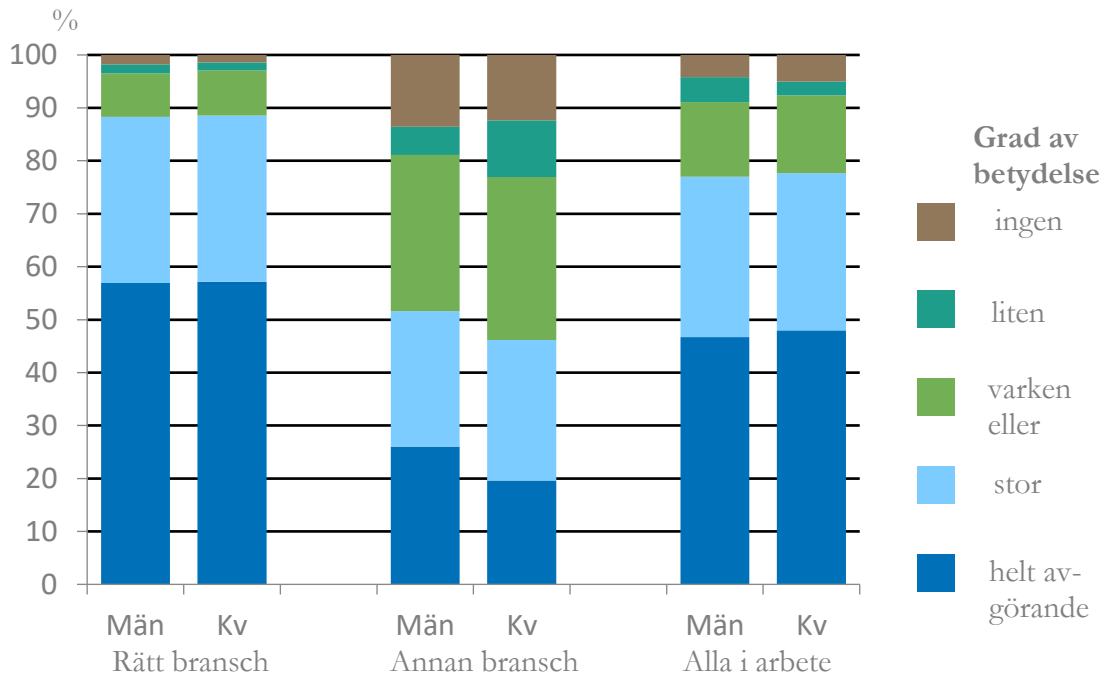
Diagram 9: Lärlingsutbildningens betydelse för att få arbete efter studierna. Redovisning efter program - endast för de som hade ett arbete. Andel (%).

Not: I diagrammet redovisas endast de som hade en ett arbete, anställning eller egen företagare, dvs. ungefär 86 procent.

Betydelsen av lärlingsutbildningen för att få ett jobb var inte oväntat mycket stor om arbetet var inom den bransch som utbildningen anknöt till. Både män och kvinnor med arbete i rätt bransch tillskrev lärlingsutbildningen stor betydelse för att få ett jobb. Sju av åtta (88 %) svarade att den hade haft helt avgörande eller stor betydelse. I diagram 10 framgår också att motsvarande andelar för arbetande i annan bransch var ungefär 50 %.

Diagram 10: Lärlingsutbildningens betydelse för att få arbete efter studierna. Redovisning efter branschanknytning och kön - endast för de som hade ett arbete. Andel (%).

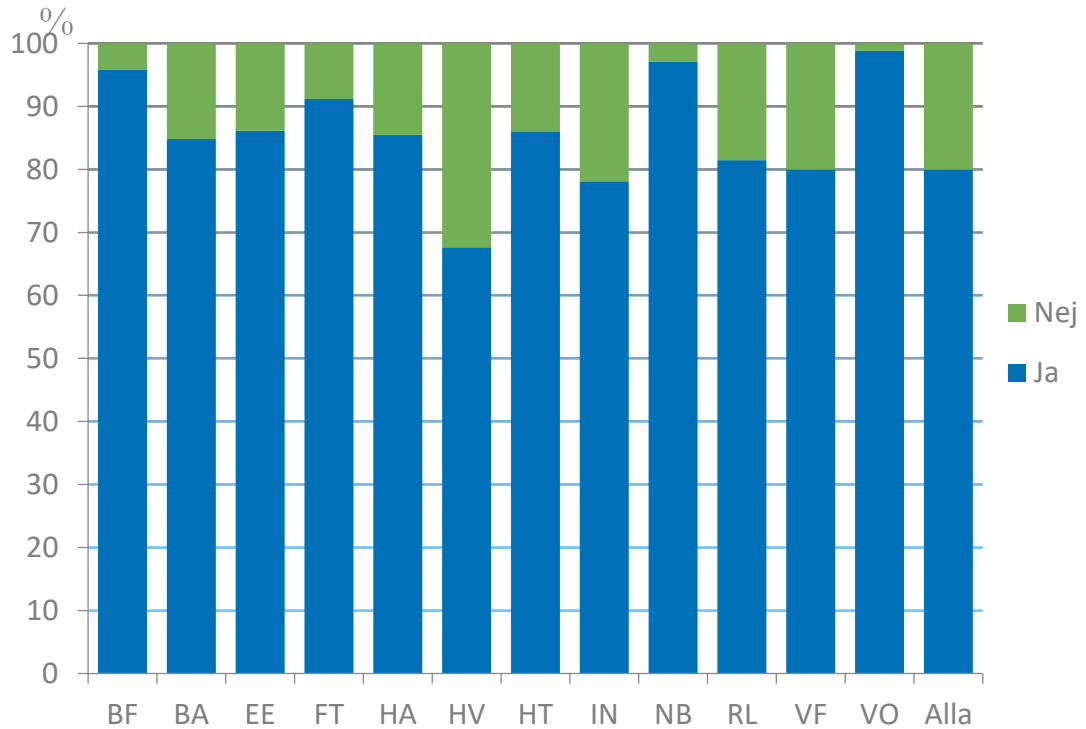

Not: I diagrammet redovisas endast de som hade ett arbete, anställning eller egen företagare, dvs. ungefär 86 procent.

Många skulle välja lärlingsutbildning igen

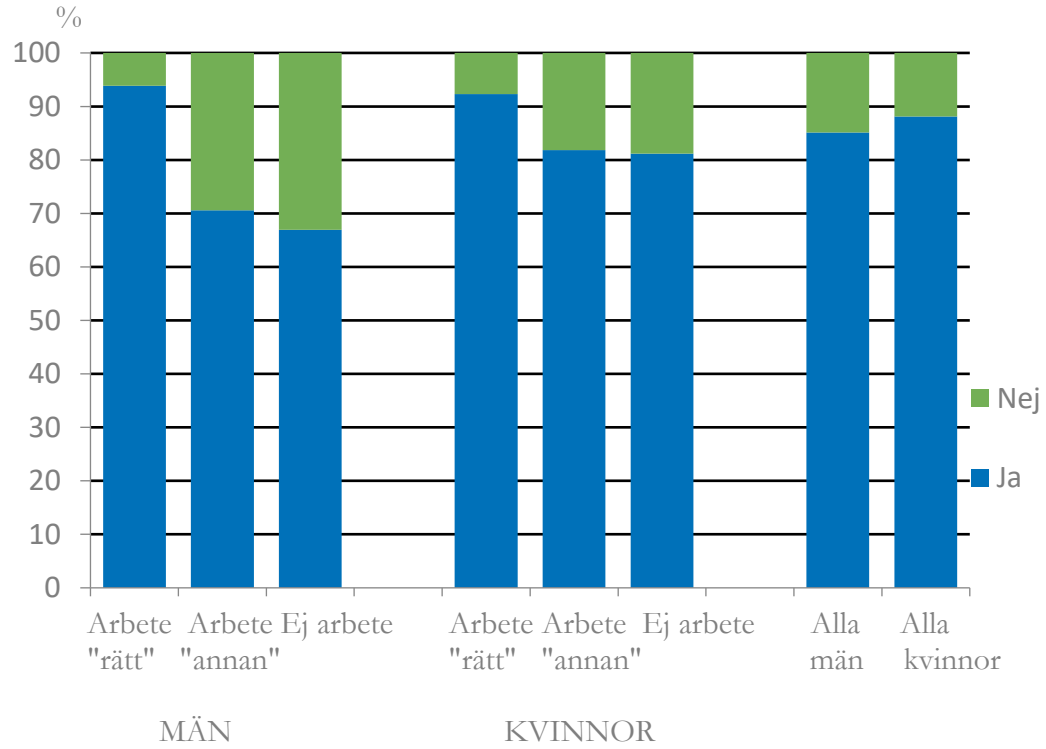
Enkätundersökningen avslutades med en hypotetisk fråga till alla som avslutat sina gymnasiestudier som lärlingar. Frågeställning var om de skulle välja lärlingsutbildning igen om de kunde göra om sitt val. Sex av sju (86 %) skulle på nytt välja lärlingsspåret i gymnasiet, vilket framgår av diagram 11. Så gott som samtliga utbildade inom Vård- och omsorg (VO), Naturbruk (NB) och Barn- och fritid (BF) svarade så. Lägst andel med lärlingsutbildning igen uppmättes för unga vuxna som gått Hantverksprogrammet (HV), två av tre (67 %).

**Diagram 11: Välja om lärlingsutbildning igen, om det var möjligt.
Redovisning efter program. Andel (%).**

Andelen som skulle välja lärlingsutbildning igen var störst för dem som hade ett arbete inom utbildningsområdet, ”rätt” bransch. Diagram 12 visar också att de som inte hade ett arbete 1½ år efter lärlingsstudierna i något mindre omfattning skulle välja lärlingsutbildning igen.

Diagram 12: Andel elever som skulle välja om lärlingsutbildning igen eller inte, uppdelat på kön och arbete i "rätt" eller "annan" bransch samt ej arbete. Andel %.

Bilaga 1 - Om undersökningens genomförande

Alla som gör enkätundersökningar har under en lång följd av år märkt att svarsbenägenheten avtagit. Detta gäller i synnerhet för gruppen unga vuxna, i åldern 20 -24 år. Även med stora ansträngningar och till omfattande kostnader får undersökningsföretag finna sig i låga svarsfrekvenser och bristande representativitet. Genom att ta hjälp av huvudmän, skolor och yrkeslärare hade Lärlingscentrum i den undersökning av lärares etablering på arbetsmarknaden som genomfördes hösten 2015 lyckats få en mycket högre svarsfrekvens än vad som annars är vanligt. Skolverket beslutade bl.a. därför att följa ett liknandetillvägagångssätt för insamlingen av information vid utvärderingen vintern 2016/17. Dock utvecklades datainsamlingens kvalitet för att få bättre kontroll över svarsfrekvens och bortfall. Istället för att göra en urvalsundersökning genomfördes en totalundersökning för att kunna ge en så rättvisande nationell aktuell bild av lärlingarnas etablering på arbetsmarknaden. För att om möjligt få fler att delta beslutades att antalet frågor skulle begränsas till ett minimum. Vilka frågorna till de unga var framgår av bilaga 4, sida 24.

Alla huvudmän informerades om undersökningen via e-post och ombads att medverka genom att engagera sina skolor och lärare. Missivet återfinns i bilaga 3, sid 21. Förutom informationsbrevet fick huvudmännen också en lista över de före detta elever som de ombads kontakta de närmaste veckorna. Ytterligare ett e-postutskick gjordes sedan till rektorerna, och i vissa fall yrkeslärare, på de skolor som de före detta lärlingarna gått på. Genom att skicka informationen direkt till de berörda skolorna var förhoppningen att fler skulle genomföra uppföljningen. Påminnelser via e-post och telefon gjordes också.

Population

Staten stödjer gymnasial lärlingsutbildning med statsbidrag som huvudmän kan ansöka om. Stödet utbetalas varje termin, oktober respektive april. Alla elever i årskurs 3 som huvudmän fick statsbidrag för avseende gymnasial lärlingsutbildning i april 2015 var undersökningens målgrupp, population. Totalt var det 2 920 ungdomar som 111 huvudmän fått statsbidrag för.

Praktiska Sverige AB är till volymen största huvudman inom gymnasial lärlingsutbildning. I den tilltänkta undersökningsgruppen hade huvudmannen 851 elever på 34 skolor. Alla dessa hade nyligen, under hösten 2015, gjort en snarlik uppföljning.⁴ Skolverket beslutade därför att genomföra sin undersökning till alla andra, 110 huvudmän. Populationen består således av 2 069 unga vuxna som avslutat sin gymnasiala lärlingsutbildning våren 2015, dvs. för 1½ år sedan.

Svarsfrekvens

Svaren på enkätfrågorna registrerades i ett elektroniskt verktyg som Skolverket tillhandahöll där varje f.d. elev hade en unik identifikation. Nästan alla huvudmän

---

⁴ Denna undersökning är inte publicerad,

medverkade vid datainsamlingen, 104 av de 110 kvarvarande. Totalt inkom 1 182 svar vilket motsvarar en svarsfrekvens på 57 procent. Svaren är inte jämnt fördelade mellan könen och heller inte mellan gymnasieprogrammen. För att minimera bortfallsfel har en efterstratifiering gjorts på gymnasieprogram och kön. I tablå nedan redovisas population och svar efter program och kön, dvs. för varje stratum.

Program	Män			Kvinnor		
	Population	Svar	%svar	Population	Svar	%svar
BA	625	364	58	54	41	76
BF	17	11	65	78	42	54
EE	71	29	41	2	1	50
FT	184	108	59	26	19	73
HA	77	54	70	143	87	61
HT	10	5	50	57	32	56
HV	15	7	47	45	19	42
IN	89	42	47	10	6	60
NB	25	8	32	38	21	55
RL	90	38	42	95	56	59
RX	17	14	82	3	1	33
VF	142	88	62	5	5	100
VO	20	10	50	131	74	56
Total	1 382	778	56	687	404	59

För varje stratum, kön och program, har vikter beräknats utifrån ovanstående matris, så att de som besvarat enkäten får representera också de som inte kunde nås vid insamlingen.

Flertalet av gymnasieskolans yrkesprogram är starkt könsuppdelade, dvs. ett kön dominerar kraftigt. Den gymnasiala lärlingsutbildningen har inte lyckats ändra på detta. Inom vissa program är t.o.m. könsuppdelningen ännu större inom lärlingsutbildning än inom de skolförlagda utbildningarna. I de fall färre än 10 personer, oviktat, besvarat enkäten redovisas inte resultaten per program uppdelat per kön. Tyvärr är detta fallet i sju av de tretton programmen.

Jämförbarhet med tidigare undersökningar

Denna undersökning kan inte fullt ut jämföras med lärlingsundersökningen som Lärlingscentrum genomförde hösten 2015. Då var populationen drygt 700 elever och alla gick på en skola med en etablerad verksamhet och minst 8 avgångselever.

I någon mån kan resultaten jämföras med Skolverkets registerundersökning ”Vad ungdomar gör efter gymnasiet?” (se Skolverket, rapport 411). De senast publicerade uppgifterna från denna återkommande registerstudie avser sysselsättning i november 2014. Unga vuxnas sysselsättning redovisas för såväl 1, 3 som 5 år efter avslutade gymnasiestudier. Uppgifterna för ungdomskullen som avslutade sina gymnasiestudier våren 2013 kan i vissa delar vara jämförbara.

Bilaga 2 - Svarsfrekvens

Svarsfrekvens per program

Program		Population	Svarsfrekvens
Namn	Förkortning	Antal	Andel i procent
Bygg- o anläggning	BA	679	60
Barn- o fritid	BF	95	56
El- o energi	EE	73	41
Fordon- o transport	FT	210	60
Handel- o administration	HA	220	64
Hotell- o turism	HT	67	55
Hantverk	HV	60	43
Industri tekniska	IN	99	48
Naturbruk	NB	63	46
Restaurang- o livsmedel	RL	185	51
Riksrekryterande	RX	20	75
VVS- o fastighet	VF	147	63
Vård- o omsorg	VO	151	56
Totalt		2 069	57

Svarsfrekvens per huvudman

Huvudman		Population	Svarsfrekvens
Namn		Antal	Andel i procent
AF affärseffekt framtidskola AB		2	50
Allingsås kommun		3	33
Au Claves AB		2	100

Avesta kommun	4	75
Bengtfors kommun	4	100
Bollnäs kommun	12	67
Borlänge kommun	6	83
Borås kommun	30	50
Båstad kommun	4	100
Enköpings kommun	2	100
Eskilstuna kommun	30	83
Eslövs kommun	1	100
Filipstads kommun	37	5
Finspångs kommun	18	61
Flens kommun	18	100
Fordonsutbildn Örebro	5	100
Framtidsgymnasiet i Sverige AB	11	73
Gislaveds kommun	6	67
Gotlands kommun	6	50
Göteborgs kommun	64	73
Hallands läns landsting	5	60
Halmstads kommun	14	86
Haninge kommun	32	41
Helsingborgs kommun	6	83
Herrljunga kommun	3	100
Hofors kommun	2	100
Hudiksvall kommun	26	92
Humeq Education	2	100
Hylte kommun	12	50
Härnösands kommun	15	80
Högsby kommun	1	100
Jämtlands gymnasieförbund	12	50
Jönköpings kommun	2	100
Karlskrona kommun	21	48
Karlstads kommun	45	36
Katrineholms kommun	7	71
Klippans kommun	1	100
Knivsta kommun	11	64
Kumla kommun	8	13
Kungsbacka kommun	14	50
Kungälv kommun	4	50
Kunskapscompaniet Gymn	10	90
Kunskapsförbundet Väst	6	67
Köpings kommun	14	86

Landskrona kommun	1	100
Lapplands kommunalförbund	4	75
Leksands kommun	14	100
Lerums kommun	1	100
Lidköpings kommun	1	100
Lilla Edets kommun	4	100
Linköpings kommun	9	44
Luleå kommun	5	100
Lunds kommun	52	73
Lysekils kommun	7	71
Lärande i Sverige AB	13	69
Lärlingsgymnasiet i Sverige AB	75	63
Malmö kommun	8	13
Melleruds kommun	12	92
Motala kommun	37	70
Mönsterås kommun	3	100
Norrköpings kommun	10	70
Nybro kommun	2	100
Nässjö kommun	32	84
Oskarshamns kommun	37	84
Peabskolan AB	92	60
Roslagen Education AB	32	28
Rättviks kommun	1	100
Sala kommun	3	33
Sandvikens kommun	15	80
Simrishamns kommun	16	69
Skellefteå kommun	5	80
Stenungsunds kommun	17	76
Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	1	100
Stockholms kommun	95	17
Svedala kommun	1	100
Sveriges Rydgymnasium AB	5	40
Sydnärkes utbild.förbund	2	100
Sydsåkånska gymnasieförb.	31	16
Söderhamns kommun	8	63
Söderköpings kommun	12	83
Tanums kommun	6	83
Thorengruppen AB	363	57
Tidaholms kommun	2	100
Tranemo kommun	10	90
Tranås kommun	6	100

Uddevalla kommun	108	36
Ulricehamns kommun	6	50
Umeå kommun	22	100
Uppsala kommun	35	80
Utbild.centret för yrkestrafik	3	67
Vackstanäsgymnasiet	9	89
Varbergs kommun	16	75
Vetlanda kommun	35	100
Vimmerby kommun	4	75
Vårgårda kommun	3	67
Vännäs kommun	12	33
Värnamo kommun	12	50
Västerbergslagens utbildcentrum	5	40
Västerås kommun	6	17
Växjö kommun	72	75
Ånge kommun	1	100
Älmhults kommun	2	100
Örebro kommun	33	21
Östersunds gymnasieskola	15	7
Hantverksak i Sverige AB	21	0
Huddinge kommun	47	0
Karlskoga kommun	7	0
Norrtelje teknikgymn AB	4	0
Piteå kommun	1	0
Timrå kommun	2	0
Totalt	2 069	57

Ej ingående i populationen
Praktiska Sverige AB 851

Bilaga 3 - Information till huvudmän och skolor

E-post till rektorer

Hej!

Skolverkets lärlingscentrum arbetar bland annat med att höja kvaliteten i svensk lärlingsutbildning. Som ett led i det arbetet vill vi undersöka i vilken utsträckning eleverna får jobb efter avslutad examen. Vi vänder oss nu till er som tagit emot statsbidrag för lärlingar under vårterminen 2015 och ber er göra telefonintervjuer med de lärlingar som tog studenten våren 2015. De skolor som tar emot statsbidrag är skyldiga att medverka i utvärderingar.

Genom att medverka i undersökningen bidrar ni med värdefull information som ger en aktuell bild av andelen lärlingar som får jobb. Att visa i vilken grad lärlingarna etablerar sig på arbetsmarknaden kan ge en nyanserad bild av lärlingsutbildningen, både på lokal och nationell nivå. Ni kommer att få en sammanställning av ert resultat när alla telefonintervjuer är klara.

Med detta e-postmeddelande finns bifogat en instruktion om hur undersökningen går till, ett dokument med de frågor som ska ställas till eleverna och en lista över de före detta lärlingar som ska kontaktas. Skolverkets lärlingscentrum behöver er hjälp att kontakta de elever som var gymnasiala lärlingar och tog studenten 2015. Via telefonintervjuer samlar ni in svar på frågorna och fyller i ett webbformulär. Varje samtal tar cirka 5 minuter. Svaren kommer direkt till Lärlingscentrum via det webbformulär som fylls i i samband med telefonintervjun.

Vi vänder oss här till er som huvudman. För att få tag på så många före detta lärlingar som möjligt är det troligtvis ofta bra att lärare som undervisat lärlingarna genomför undersökningen. Vi ber er därför att kontakta de skolor som eleverna gått på för att be dem genomföra telefonintervjuerna med sina före detta elever. I samband med telefonintervjuerna är ni ansvariga för att berätta för eleverna vad deras uppgifter kommer att användas till (uppföljning av lärlingars etablering på arbetsmarknaden).

Det är ibland svårt att få tag på de personer man ringer upp, testa då att ringa en annan dag/tillfälle. Vanligen när man gör den här typen av undersökningar så brukar man prova att ringa upp vid 5 tillfällen under en vecka innan man avfärdar den personen som onåbar. Använd sociala medier och andra kontakter för att få tag på elevernas nuvarande telefonnummer. Ju fler ni får tag på desto större nytta kommer ni att ha av det insamlade materialet som kan användas som en del av det systematiska kvalitetsarbetet och kanske också för marknadsföring.

Vi vill att ni genomfört undersökningen med era före detta elever så snart som möjligt, dock senast 2017-02-03.

Om du har frågor om undersökningen, skicka e-post till larlingsuppfoljning@skolverket.se.

Med vänlig hälsning,
Lärlingscentrum, Skolverket

Instruktioner om undersökningens genomförande

Undersökning om anställningsgrad efter avslutad gymnasial lärlingsutbildning

Skolverkets lärlingscentrum behöver er hjälp med att kontakta de elever som tog studenten 2015. Genom att göra telefonintervjuer hoppas vi att ni med er lokala kännedom och era kontakter kan få en hög svarsfrekvens från tidigare elever. Varje samtal tar ca fem minuter. Det är också möjligt att ställa frågorna i samband med ett möte med den före detta eleven.

Instruktioner för att genomföra telefonintervjuer

Genomförande steg för steg:

1. Ni måste ha tillgång till en dator med webbuppkoppling.
2. Klicka på länken för att komma direkt till undersökningens frågeformulär. (Om det inte fungerar att klicka på länken kan du klippa ut den och klistra in den i webbläsaren).

<https://response.easyresearch.se/s.asp?WID=1087403&Pwd=71197124>

3. Ring upp de elever som finns med på den lista som följer med denna instruktion. När eleven svarar berättar du att du gör en utvärdering för Skolverkets Lärlingscentrum och att det tar max fem minuter att besvara frågorna.
4. Förklara varför undersökningen genomförs och vad uppgifterna om de före detta eleverna kommer att användas till.

Så här kan du säga:

"Skolverkets lärlingscentrum undersöker hur många av de som varit gymnasiala lärlingar som får jobb efter utbildningen eller går vidare till högre studier. Syftet är att ge Skolverkets lärlingscentrum underlag för sitt planeringsarbete. Att veta om lärlingar får jobb är en central fråga som kan bidra med svar på frågan om lärlingsformen ger de effekter man hoppas på."

5. Förklara att det inte kommer att framgå i redovisningen vad enskilda personer har svarat.

6. Berätta att du fyller i svaren i ett webbformulär under samtalet.

7. Börja ställa frågor och fyll webbformuläret. Det är **viktigt att du fyller i det löpnummer** som står vid elevens namn i excel-filen i webbformuläret. (Detta görs för att hålla reda på bortfallet. Elevernas namn kommer sedan att kopplas bort från filen med svar så att det inte går att se vilken elev som svarat vad. I Skolverkets redovisning kommer det inte att framgå vad enskilda individer svarat.)

8. Klicka på "Skicka in svar" OBS! När du har skickat kan du inte backa tillbaka till formuläret.

När du ringer upp nästa elev ska du klicka på samma länk igen och då kommer du få fylla i ett nytt formulär för det nya samtalet. Glöm inte att fylla i korrekt löpnummer.

Bilaga 4 – Enkätfrågor

Ange elevens löpnummer

Genomförde eleven delar av sin utbildning som lärling?

- Ja
- Nej

Vilken typ av examen har eleven?

- Yrkesexamen
- Yrkesexamen med grundläggande behörighet
- Studiebevis
Har ej slutfört utbildning
- Vet ej

När under utbildningen blev eleven lärling?

- Årskurs 1
- Årskurs 2
- Årskurs 3

Har eleven en anställning?

- Ja
- Nej
- Är egenföretagare

Vilken typ av anställning har eleven?

- Visstidsanställning
- Timvikarie/annan kort anställning
- Tillsvidareanställning

I vilken bransch arbetar eleven?

Frågan ställs enbart till de elever som har en anställning eller är egenföretagare.

- I den bransch eleven utbildade sig i
- I en annan bransch än den eleven utbildade sig

I vilken utsträckning tror eleven att lärlingsutbildningen underlättade för att få jobb?

Frågan ställs enbart till de elever som har en anställning eller är egenföretagare.

Gradera från 1 till 5 där 1 motsvarar "har inte spelat någon roll" och 5 motsvarar "har varit helt avgörande".

	1	2	3	4	5	
Har inte spelat någon roll.	☐	☐	☐	☐	☐	Har varit helt avgörande.

Vad gör eleven idag?

Frågan ställs enbart till de elever som inte har en anställning eller är egenföretagare.

- Eleven är egenföretagare
- Eleven studerar på gymnasienivå
- Eleven studerar på högre utbildningsnivå
- Eleven söker arbete i den bransch eleven utbildade sig i
- Eleven söker arbete i annan bransch
- Annat

Om eleven skulle välja till gymnasiet igen, hade eleven då valt gymnasial lärlingsutbildning?

- Ja
- Nej